

זרקור: מעבדת המדיה והמידע

ייחודה של מעבדת המדיה והמידע בנוף האקדמי הישראלי טמון בשילוב בין הייעוד המחקרי ובין הייעוד ההוראתי שלה מתוך גישה של פתיחות. ייחוד זה מתבטא בהנגשת כלי המחקר המפותחים במעבדה, בשיתופי פעולה עם גופים ציבוריים וגופי תקשורת ובסמינרים חודשיים הפתוחים לקהל הרחב.

בשנת הלימודים תשע"ז זכתה המעבדה לתנופה מחקרית ולה ציבורי הודות למענק לייסוד שיתוף פעולה מחקרי בן שלוש שנים בין האוניברסיטה הפתוחה לספרייה הלאומית. במסגרת שיתוף פעולה זה חוקרים מהסגל הבכיר של האוניברסיטה הפתוחה משתמשים באוספים דיגיטליים שנאצרו על ידי הספרייה הלאומית לטובת קידום המחקר בתחומי החקר שלהם (מדעי המחשב, בלשנות, ניהול ותקשורת) בניסיון לפתח כלי מחקר והנגשה של אוצרות הספרייה הלאומית לציבור הרחב ולציבור החוקרים.

בד בבד המעבדה ייסדה שיתוף פעולה עם עיתון הארץ, ובמסגרתו התפרסמו כתבות תחקיר אחדות על שימוש של פוליטיקאים ברשתות חברתיות בעזרת כלים אנליטיים שפותחו לאחרונה במעבדה. עוד במסגרת שיתוף הפעולה קיבלה המעבדה במה נרחבת להצגת יכולותיה המחקריות ב"ועידת ישראל לשלום", והיא זוכה מדי שבוע לחשיפה ציבורית בטור במדור "קפטן אינטרנט", שבו חוקרים מהאוניברסיטה הפתוחה כותבים על היבטים חברתיים של אינטרנט וטכנולוגיה.

במהלך שנת הלימודים תשע"ז גדלו היקף פעילותה של המעבדה וסגל כוח האדם המועסק בה. כמו כן החלה המעבדה בבניית תשתית מחשוב-ענן ו"מעבדה וירטואלית" שתתאים לניתוח נתוני-עתק (big data) ולהטמעתם בהוראה באוניברסיטה הפתוחה.

המעבדה הפתוחה למדיה ולמידע של האוניברסיטה הפתוחה החלה לפעול באופן רשמי בשנת הלימודים תשע"ו. המעבדה משמשת פלטפורמה לפרויקטים דיגיטליים רבת-חומיים המאפשרים שיתוף פעולה בין חוקרים מדיסציפלינות שונות, כגון תקשורת, סוציולוגיה, פסיכולוגיה, מדעי המחשב, ניהול וחינוך. את הפרויקטים במעבדה מובילים אנשי הסגל הבכיר בא"פ בשיתוף פעולה עם אנשי סגל ההוראה, עוזרי מחקר, מתכנתים ומעצבים. בצוות ההקמה של המעבדה פעילים פרופ' אורן סופר וד"ר ענת בן-דוד מהמחלקה לסוציולוגיה, למדע המדינה ולתקשורת, ד"ר ענת לרנר וד"ר רעות צרפתי מהמחלקה למתמטיקה ולמדעי המחשב, פרופ' יורם קלמן מהמחלקה לניהול ולכלכלה וד"ר ורד זילבר-רוד.

בשנת הלימודים תשע"ז עסקו חוקרי המעבדה במגוון רחב של נושאים, בהם מחקרים בנושאים תקשורת ותקשורת פוליטית, תקשורת אדם-מחשב, למידה חישובית, בלשנות ועיבוד שפה טבעית.

במרכז חיי המעבדה עומדים פרויקטים מחקריים, והיא פועלת במתכונת של ארגז כלים. כאשר לשאלות מחקר מסוימות אין בנמצא פתרון טכנולוגי מתאים - המעבדה מפתחת כלי מחקר חדשים. לאחר סיום המחקר האקדמי ופרסומו, צוות המעבדה שוקד על הכללת הכלי הספציפי שיפותח כדי להתאימו לשימוש חוקרים אחרים ולהטמיעו בתרגילים ובמטלות בהוראת קורסים שונים באוניברסיטה הפתוחה. כלי המחקר המפותחים במעבדה מונגשים לציבור החוקרים, הסטודנטים והציבור הרחב באמצעות אתר המעבדה (www.openu.ac.il/en/omilab).

המעבדה השיקה השנה את פוליבוק (www.polibook.online), כלי מחקר לניתוח השיח הפוליטי בפייסבוק. פוליבוק הינו מנוע חיפוש ייחודי וראשון מסוגו בעולם המאפשר למפות את התבטאויותיהם של חברי הכנסת ה-20 ברשת החברתית על פני תקופה של שנתיים.